

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 จำนวน 879 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 879 โรงเรียน ใน 6 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 300 โรงเรียน ขนาดกลาง 424 โรงเรียน และขนาดเล็ก 155 โรงเรียน

ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นหรือแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. คำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จากสูตร

$$N = \frac{N}{(1 + N(e))^2} \quad (\text{Yamane 1976: 580-581})$$

โดยได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหาร

โรงเรียนขนาดใหญ่ 171 คน

โรงเรียนขนาดกลาง 205 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก 111 คน

คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 487 คน

2. คำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียน ในแต่ละจังหวัด ซึ่งแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	โรงเรียน ขนาดใหญ่	กลุ่ม ตัวอย่าง	โรงเรียน ขนาดกลาง	กลุ่ม ตัวอย่าง	โรงเรียน ขนาดเล็ก	กลุ่ม ตัวอย่าง
นครปฐม	67	38	142	69	48	34
นนทบุรี	39	22	75	36	33	24
ปทุมธานี	49	28	102	49	27	19
สมุทรปราการ	71	41	55	27	21	15
สมุทรสาคร	37	21	49	24	26	19
กรุงเทพมหานคร	37	21	-	-	-	-
รวม	300	171	424	205	155	111

3. สุ่มตัวอย่างประชากรตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณไว้ในข้อที่ 2 โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 171 คน ขนาดกลาง 205 คน และขนาดเล็ก 111 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนและโรงเรียน เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 65 ข้อ

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนจากหนังสือ เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน
2. ศึกษารายงานการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน
4. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
5. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทางสุขศึกษา และการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำนวน 9 ท่านตรวจ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสมกับการนำไปใช้
6. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลอง (try-out) กับผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนจำนวนภาษาที่ใช้ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีโคเอฟฟิเชียนต์ แอลฟา

(Coefficient Alpha) ทหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เท่ากับ 0.95

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 1
2. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 ออกหนังสือถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่ออนุญาตให้เก็บข้อมูลครั้งนี้
3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอออกหนังสือนำถึงผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละอำเภอ เพื่อแจ้งอนุญาตให้เก็บข้อมูล
4. ผู้วิจัยทำหนังสือส่วนตัวชี้แจง เกี่ยวกับการตอบและนำแบบสอบถามส่งคืน
5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 25 มกราคม 2531 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2531 โดยเก็บข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อีกส่วนหนึ่ง จากแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 487 ฉบับ ได้รับกลับคืน 457 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.83 แยกเป็นแบบสอบถามจากโรงเรียนขนาดเล็ก 97 ฉบับ โรงเรียนขนาดกลาง 201 ฉบับ และโรงเรียนขนาดใหญ่ 159 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และโรงเรียนมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน โดยกำหนดค่าคะแนนตาม (rating scale) ดังนี้ คือ

ระดับของปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน	ค่าคะแนน
มากที่สุด	4
มาก	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3.1 นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในแต่ละด้าน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยตีความหมายค่าเฉลี่ยรายชื่อและโดยส่วนรวม ดังนี้

3.50-4.00	หมายถึง	มีปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพมากที่สุด
2.50-3.49	หมายถึง	มีปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพมาก
1.50-2.49	หมายถึง	มีปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	มีปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพน้อยที่สุด

3.2 ทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ยของปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) ด้วยค่าเอฟ (F-test) ถ้าการทดสอบพบว่า ค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน จะทำการทดสอบระหว่างคู่ด้วยการทดสอบค่าเอฟ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test)

3.3 สรุปปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าเอฟ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอกซ์ (SPSSX - Statistical Package for the Social Science X) ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย